

ความหมาย "สัมมา อรหัง"

สัมมา อรหัง

“สัมมา อรหัง” เป็นคำที่พระเดชพระคุณหลวงปู่วัดปากน้ำ ใช้สำหรับบริกรรมภาวนา ในการบำเพ็ญสมณธรรม ผู้ปฏิบัติธรรมนั่งสมาธิก็มีพื้นฐานตามนัยของหลวงปู่ อาศัยคำภาวนานี้ บริกรรมประกอบกับน้อมนำใจมาไว้ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ เมื่อใจหยุดถูกส่วนเข้าก็จะ เข้าถึงธรรมกายได้

คำว่า **“สัมมา อรหัง”** นี้ เป็นบทพระพุทธรูปที่เราใช้ท่องกันอยู่ประจำ **“สัมมา”** เป็น ศัพท์ที่มีความหมายสูง แปลว่า ชอบ ในพระพุทธรูป ๙ บท ท่านเอาศัพท์นี้เข้าคู่กับ สัมพุทธ เป็น สัมมาสัมพุทธ แปลว่า ผู้ตรัสรู้เองโดยชอบ นอกจากใช้ในบทพระพุทธรูปแล้ว ยังมีใช้ในองค์อริยมรรค ๘ ด้วย โดยมีคำว่า สัมมา ครอบองค์มรรคอยู่ทุกข้อ เป็นสัมมาทวิฏฐิ สัมมาสังกัปปะ เป็นต้น ส่วนศัพท์ คำว่า **“อรหัง”** เป็นพระพุทธรูปบทต้น แปลว่า พระพุทธ องค์ทรงเป็นพระอรหันต์

เมื่อเข้าคู่กันเป็น **“สัมมา อรหัง”** ก็แปลว่า พระพุทธองค์ทรงเป็นพระอรหันต์โดย ชอบ คือ ถูกต้อง ไม่ผิด โดยนัยว่าบทบริกรรม สัมมา อรหัง ของหลวงปู่วัดปากน้ำ จึงมีความหมายสูงและอยู่ในขอบข่ายของพุทธานุสสติโดยแท้

พระโบราณจารย์ทั้งหลายกล่าวว่า **“สัมมา อรหัง เป็นพุทธานุสสติ มีประโยชน์ในการเจริญภาวนากัมมัฏฐานมาก”** ดังที่ท่านได้อธิบายว่า

“พุทธานุสสติ เป็นธรรมประการต้นที่หลวงปู่วัดปากน้ำ สนใจปฏิบัติ และสอนสาธุศิษย์ เป็นพิเศษทุกครั้งที่ปฏิบัติธรรมจะต้องตั้งใจระลึกถึงพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์ เพราะพุทธานุสสตินั้นเป็นธรรมให้จิตตื่น ให้จิตสว่าง ให้จิตมีกำลัง ให้จิตมีความกล้าที่จะปฏิบัติธรรมสืบต่อไป เป็นวิสัยอันดีของ พุทธศาสนิกชนทั่วไป ธรรมดานุสสติเราถ้าไม่มีอะไรที่พึงยึดแล้ว จิตย่อมคอยแต่จะฟุ้งซ่าน จะทำให้สงบอยู่ไม่ได้ จิตจึงต้องมีพุทธรูปยึด เมื่อมีพุทธรูปยึดแล้ว จะหลับก็ตามจะตื่นก็ตาม จิตย่อมอยู่ในการรักษาทั้งนั้น เพราะพุทธานุภาพย่อมรักษาคนที่มึสติ ระลึกถึงพระพุทธเจ้าเป็นอารมณ์อยู่เป็นนิตย์”

ตั้งพุทธภาษิตว่า

สัพพะพุทฺธ ปพุชฌนติ สทา โคตมสาวกา
เยสํ ทิवा จ รตโต จ นิจุจํ พุทธคตา สติ

สติที่ไปในพระพุทเจ้า มีแต่พระสาวกของพระโคตมเหล่าใด
ทั้งวันทั้งคืน พระสาวกของพระโคตมเหล่านั้น จะหลับก็ตาม
จะตื่นก็ตาม ชื่อว่าตื่น ตื่นแล้วด้วยดี”

อัมมปทัฏฐกถา อรรถกถาขุททกนิกาย คาถาธรรมบท เล่ม ๔๓ หน้า ๑๗๒, มก.

ความสุขที่หยุดได้	ในกลาง
เป็นสุขสุดสุขตามทาง	พุทเจ้า
สะอาดสงบสว่าง	พรางแผ้ว
หยุดนิ่งทุกคำเช้า	จักได้สุดธรรม

